

det mellan de båda. Isolering kan nu mindre än någonsin vara till båtad. Intet synes därför vara mera angeläget än att präster och kyrkomusiker såväl som intresserade lekmän sluta upp i enig samverkan kring det program, vi alla ha gemensamt och vilket vi alla efter förmåga vilja söka genomföra, nämligen den gudstjänstliga musikens höjande och fördjupande. Inför ett sådant mål bli särintressen försvinnande små. Vad beträffar förhållandet mellan präst och kyrkomusiker, som på sina håll synes behöva ytterligare förbättras, vore det i högsta måtto önskvärt, om dessa två, som dock bägge äro ansvariga för vad som bjudes i Guds hus, oftare komme tillsammans för överläggning och tankeutbyte. Kanske borde sådana konferenser helst anordnas kontraktvis. Men skulle detta av någon anledning ej låta sig göra, låge det väl mycket nära till hands, att någon av de tre nämnda föreningarna i resp. stift — helst alla tre gemensamt — tog initiativet och inbjöd till ett stiftsmöten. Det kan ej vara det allra minsta tvivel om, att ej sådana möten, vid vilka spörsmål fritt och öppet kunde dryftas och där naturligtvis gudstjänstfirning och musicerande borde ha sin givna plats, skulle kunna bli deltagarna till stor hjälp och därmed hela vår kyrka till välsignelse.

W. A.

Svenskt körarbete 1940.

Rapport från K. S. V.:s körsektion.

Bortsett från uppskjutandet av Sveriges Kyrkosångsförbunds femte allmänna kyrkosångshögtid i Borås och Sveriges körförbunds Rikssångarfest i Göteborg synes det politiska läget knappast i någon större utsträckning ha inverkat störande på körarbetet under år 1940. Körnotiserna i vederbörande facktidningar ge vid handen att arbetet fortgått tämligen normalt. På flera håll har man på grund av reducerat antal sångare i mansstämmorna tagit sin tillflykt till 2 å 3-stämmiga körsättningar eller till barnkörens medverkan, en utväg så god som någon och väl värd att tillgripas icke endast, när nöden det kräver, ehuru givetvis särskilt då. Å andra sidan har tidsläget verkat direkt stimulerande på körarbetet i de fall, där detta kunnat riktas in på positiv hjälpverksamhet aningen för vårt broderland i öster eller för vår egen neutralitetsvakt.

Från praktiskt svenskt körarbete nämner jag i likhet med mina föregående rapporter förutom enskilda körers musikandakter, musikgudstjänster och kyrkomusikkonserter, stiftsförbundens årshögtider, kyrkosångsdagar, kyrkosångsfester, sångveckor och kyrkomusikaliska kurser, bl. a. i Växiö 9—13 september.

Alldeles utan menlig inverkan har väl tidsläget icke varit för förlagsverksamheten under det gångna året, men tillskottet av kyrkomusikaliska kompositioner har varit både rikt och värdefullt. Valet av bilagor till »Kyrkosångsförbundet» har som vanligt präglats av säker smak och förståelse för vad körverksamheten behöver. De mest framträdande kyrkokörkomponisterna ha varit Gottfrid Berg, Albert Runbäck och Valdemar Söderholm. Den förstnämndes trestämmiga satser, ex. »Fröjda dig, du dotter Sion» och »Förfäras ej du lilla hop» kunna icke nog rekommenderas. Albert Runbäck har även detta år bidragit med ett par utomordentliga koralkantater, en för Mikaelidagen och en för Alla Helgons Dag. Söderholm har förutom en större koralmottet »Jesus är min hägnad», vilken tyvärr endast föreligger i manuskript, bl. a. tonsatt Davids 13 psalm för 4-st. kör à capella samt berikat barnkörens repertoar med flera värdefulla saker. Av övriga bidragsgivare må bl. a. nämnas David Wikander med »Liten kyrkokantat på Alla Helgons Dag för baryton, kör och orgel», Henry Weman med Sv. ps. 177 »Från tidevarv till tidevarv», tonsatt för bl. kör och solo, Daniel Olsson, Gunnar Nylander, Birger Anrep Nordin, Gösta Lundborg och Torsten Hägg. Utgivandet av den utomordentlige kontrapunktikern Johan Lindegrens körsatser till Kyrie och Agnus Dei ger anledning till att beklaga att dessa lika underbara som musikaliskt fullviktiga saker av naturliga skäl icke kunna komma till utförande vid en svensk högmässa.

Av facktidningarnas artiklar rörande körproblem må nämnas i Kyrkosångsförbundet Knut Peters stora uppsats om Tidegården, David Ahlén »Om körarbete och kördisciplin» och av Rolf Forsman flera framställningar rörande barnkörens verksamhet. I Vår Sång har under året Johannes Norrby avslutat sin artikelserie i körtekniska frågor.

I Stockholm med omnejd har tillfälle till praktiskt kyrkomusikaliskt arbete beretts medlemmarna i Kyrkomusikaliska föreningen vid Musikkonservatoriet eller Musikhögskolan, som landets främsta musikinstitut numera skall benämnas. Till lärare i körsång och kördirigering därstädes har utnämnts David Ahlén.

Den sida av kyrkomusikaliskt arbete, som syftar till att skaffa kyrkomusikens utövarare bättre levnadsvillkor, och som under det gångna året, främst genom »Kyrkomusikernas tidning» tagit sig synnerligen livaktiga uttryck, faller inte inom ramen för denna framställning i annan mån än den berör körverksamheten. Lika visst, som allt arbete för ökad förståelse för kyrkomusikaliskt arbete i allmänhet och körarbete i synnerhet, för dirigentarvoden, för köranslag o. s. v. på det livligaste bör stödjas och uppmuntras, lika visst är att kyrkomusikens själ icke ligger i dessa materiella saker, hur nödvändiga de än äro, utan i det hjärtats hängivna intresse, som djupast sett inte kan fås för alla pengar i världen, men utan vilket allt verkligt kyrkomusikaliskt arbete blott förblir ljudande malm och klingande cymbal. Uteblivandet av ma-

teriell uppmuntran får icke förleda till nedläggande av tidigare helt frivilligt bedriven körverksamhet, eller, därest tålmodet och uthålligheten och kanske till och med någon gång också förmågan icke längre räcker till, och andra frivilliga krafter vilja rycka in i arbetet, till av sårad stolthet mer eller mindre komplexbetonade sabotagehandlingar. Här måste i stället beredas plats för förtroendefullt samarbete. Och visst kan det vara mer eller mindre berättigat att kyrkomusikern får samma politiska rättigheter som andra medborgare, ex. valbarhet till kyrkoråd, att han befrias från sysslor, som hindra honom i hans kyrkomusikaliska gärning, åligganden enligt 1686 års klockarestadga, vilka likväl enligt flerfaldiga vittnesbörd *praktiskt* taget icke längre existera, att han befrias från prästerligt förmyndarskap, vilket ävenledes icke existerar annorstädes än där det av tonen i klagovisorna att döma verkligen behövs (!!!), att han lösgöres från den »förhatliga» (!) titeln klockare, vilken jag dock personligen alltid ansett och alltjämt anser som en hederstitel, vilken jag tyvärr själv icke längre äger rätt att bära. Men säkrare än allt annat är, att alla dessa strävanden icke medföra något uppsving på kyrkomusikens område, därest icke ett flammande intresse och en allt besegrande kärlek till kallet finnes.

Det sätt, varpå dessa frågor behandlas i tidningen »Kyrkomusikern», som visserligen saknar varje officiell talan för kyrkomusikerkåren, fyller varje rättsinnig kyrkomusiker med vämjelse och avsky. Mitt i de hätska uttalandena efterlyser tidningen likväl en plattform, där kyrkomusiker och präster skulle kunna mötas i broderligt samförstånd till kyrkomusikens och gudstjänstlivets fromma. Och beklagar att en sådan plattform icke finnes. Ingenting är dock uppenbarligen felaktigare. Plattformen existerar och har länge existerat. Den heter Kyrkosångens Vänner.

Stockholm den 7 januari 1941.

Set Svanholm.

Koralsången 1940.

1939 var ett märkesår i svensk koralhistoria, ty då blev den nya koralboken av Kungl. Maj:t gillad och stadfäst, och därmed var ett flera decenniers av olika kommittéer utfört arbete fullbordat. Denna koralbok blev den 28 jan. 1940, Kyndelmässodagen, högtidligen invigd i Sveriges kyrkor. Samma dag utsändes i radio högmässan från Strängnäs domkyrka, varvid koralbokskommitténs ordförande biskop Aulén efter predikan lämnade en redogörelse för koralbokens tillkomst och dess innehåll. Psalmistan upptog följande nya koralor: 204: 1, 2, 432, 129: 3, 4, 11, 287: 1—3, 59: 6, 7.